

1968

1

Specialus
numeris

Lietuvos laisvės kovos metai

Skautams:

Kad laikytusi savo vienetų; uoliai lankytų sueigas ir sueigose visus užsiėmimus, darbus ir kitką vykdytų lietuviška dvasia; gerbtų savo vadovus ir būtų jiems dėkingi už tai, kad šie savanoriškai aukoja savo laiką, darbą ir jėgas.

Vadovams:

Savo vienetus vestų lietuvišku - skautišku keliu, nepamirštant, kad svarbiausiąją dėmesį vienete reikia kreipti į atskirų skautų lavinimąsi ir saviauklą.

Tėvams:

Kad leistų savo jaunimui pasilikti lietuviškuose skautų vienetuose; skatintų savo vaikus aktingai dalyvauti sueigose, darbuose ir t. t.

Visiems:

Tėvynė yra Viešpaties dovana.

Mylėkim ją šventai, kaip tikrą savo, neįkainojamą ir nepakeičiamą Motiną.

Didžiuokimės visur esą lietuviai.

Kovokime su pasireiškiančiu neryžtingumu lietuvių išlaikymo darbe; siekime visur vienybės; nevenkime atsakomybės ir pareigos; tėvynės reikalus statykime aukščiau savo reikalų.

Budėkime!

(Iš v. s. A. Matonio raštų)

— 1968 —

LSS Tarybos Pirmija.

1967 liepos 25 d.

Gerb. LSS Vadovybės Nariams.

Sesės ir Broliai!

Daugelis Tamstų gal jau būsite patyrę, kad, trumpai sirgęs, šio mėn. 22 d. Waterbury mirė LSS Tarybos Vicepirmininkas ir Skautų Aido redakcinės komisijos narys vyr. sktn. **Aleksas Matonis**.

Laidotuvės įvyko šiandien.

Velionis paliko labai nuliūdusius:

žmoną skautininkę Lidią Matonienę,
sūnų skautą Vytautą,
dukterį akademišką skautę Marytę ir
motiną Lietuvoje.

A. a. v. s. A. Matonis, nuo vaikystės pradėjęs skautauti, skautybei ir lietuvių skautų sąjungai buvo ištikimas visą savo gyvenimą.

Tą ištikimybę reiškė visais būdais: pavyzdingu savo, kaip lietuvių, skauto, šeimos tėvo, visuomenės žmogaus gyvenimu ir ypač labai gilaus skautų vadovo elgesiu bei darbais.

Ilgai skautaudamas, turėjo įvairių progų įvairiais atvejais eiti įvairias vadovo pareigas ir tuo įgijo nepaprastai didelio patyrimo, kurį sugebėjo panaudoti bendrajai gerovei sąjūdyje.

Būdamas nepaprastai darbštus, uolus, tvarkingas ir tobulai viską atliekantis, Velionis labai daug padarė ir labai nusipelnė mūsų organizacijai.

Griežtai santūrus ir giliai kuklus, Velionis nemėgo reklamos ir todėl daugelis jo darbų, veiklos ir pareigų atlikimo dalykų liko visai plačiau nežinomi.

Pastarąjį pusmetį, būdamas Pirmioje, ypatingai užsiėmė Sukaktuvinių Metų ir Tautinės Stovyklos ruošimo reikalais. Teisinga sakyti, tam buvo visa širdimi atsidavęs ir tik svajojo apie 1968 metų įvykius.

Ir štai netikėtai atėjo valanda, kada a. a. v. s. A. Matoniui turėjo viskas sustoti!...

Šį specialų SKAUTŲ AIDO numerį paruošė v. s. **Petras Molis** ir v. s. **Antanas Saulaitis**.

Leidiniui nuotraukomis prisidėjo s. **V. Bacevičius**, s. **A. Banys**, p. **J. Gylis**, ps. **A. Glodas**, v. s. **P. Jurgėla**, p. **B. Kerbelienė**, s. **Č. Kiliulis**, j. v. s. **L. Knopfmilleris**, p. **E. Meilus**, ps. **R. Pakalnis**, s. **A. Saulaitis SJ**, s. **M. Subatis**, p. **K. Urbšaitis**, v. s. **O. Zailskienė** ir k.

Visiems labai ačiū!

• **SKAUTŲ AIDAS — THE SCOUTS' ECHO**, a Lithuanian youth magazine, published monthly except July and August by The Lithuanian Scouts Association, Not For Profit Illinois Corporation. • Subscription \$4.00 yearly, \$2.50 half-yearly, single copy 50¢. • Address SKAUTŲ AIDAS, P. O. Box 222, Thompson, Connecticut 06277. • Office of Publication Immaculata Press, R. F. D. 2, Putnam, Conn. 06260. • Editor in Chief and Managing Editor: Antanas-Saulaitis, Old Colonial Road, Oakville, Connecticut 06779. • Second class postage paid at Thompson, Connecticut 06277.

Turinyje:

	psl.
V. s. A. Matonio mintys	1
LSS Tarybos Pirmininko pranešimas	2
V. s. P. Molis: Alekso Matonio palikimas mums	3
Petras Jurgėla: Šviesus idealistas skautas ir darbštusis vadas	4
"Nuėjau namo..."	6
Ed Joyce: The Passing of a Gentleman	7
S. A. Saulaitis SJ: Keli skautiškieji išpūdžiai	8
V. s. O. Zailskienė: Alekso Matonio atminimui	13
V. s. K. Jonaitis: Alekso Matonio atminimui	13
Nuotraukos iš šeimos albumo	14
Brolis Vaidevutis. Mano Vyriausiajam Skautininkui	16
J. v. s. L. Knopfmilleris: v. s. A. Matonį prisiminus	18
Iš v. s. A. Matonio raštų:	
Karinio stiprumo dvasia	19
Naujasis Vyriausiasis Skautininkas (pasikalbėjimas)	20
V. s. plk. J. Šarauską minint	22
Sustokime ir susimąstykime	24
S. kun. J. Pakalniškio: mintis	26
V. s. O. Zailskienės: mintis	26
S. Dr. H. Lukoševičius: Prie paminklo	27
S. M. Subačio: mintis	28
V. s. A. Matonį pagerbė	28

Visi liūdime, netekę tokio vadovo. LSS Vadovybėje prasivėrė spraga. Ir Pirmijos darbų našta dar labiau padidės kitiems jos nariams. Bandysime tesėti su visu pagalba.

Budėjimo valandomis Velionį pagerbė prie karsto garbės sargyboje stovėdami skautai, kurių pirmuoju buvo Vicepirmininkas v. s. P. Molis, su juo kiti Tarybos nariai, rajono vadovai, vienetų atstovai, sk. vyčiai ir skautai-ės iš Waterburio, Worcesterio, Bostono ir k.

Karstas buvo uždegtas Lietuvos trispalvė, ir suglausta stovėjo skautiškoji vėliava.

Laidotuvėse lydėjo Waterburio ir Worcesterio skautų vėliavos su garbės palydovais. Prie bažnyčios buvo gausi skautų-čių garbės sargyba. Kapinėse atsisveikinimo žodį tarė ir LSS atstovai v. s. P. Molis ir ps. J. Starėnas.

Budžiu

v. s. A. Saulaitis

ALEKSO MATONIO PALIKIMAS MUMS

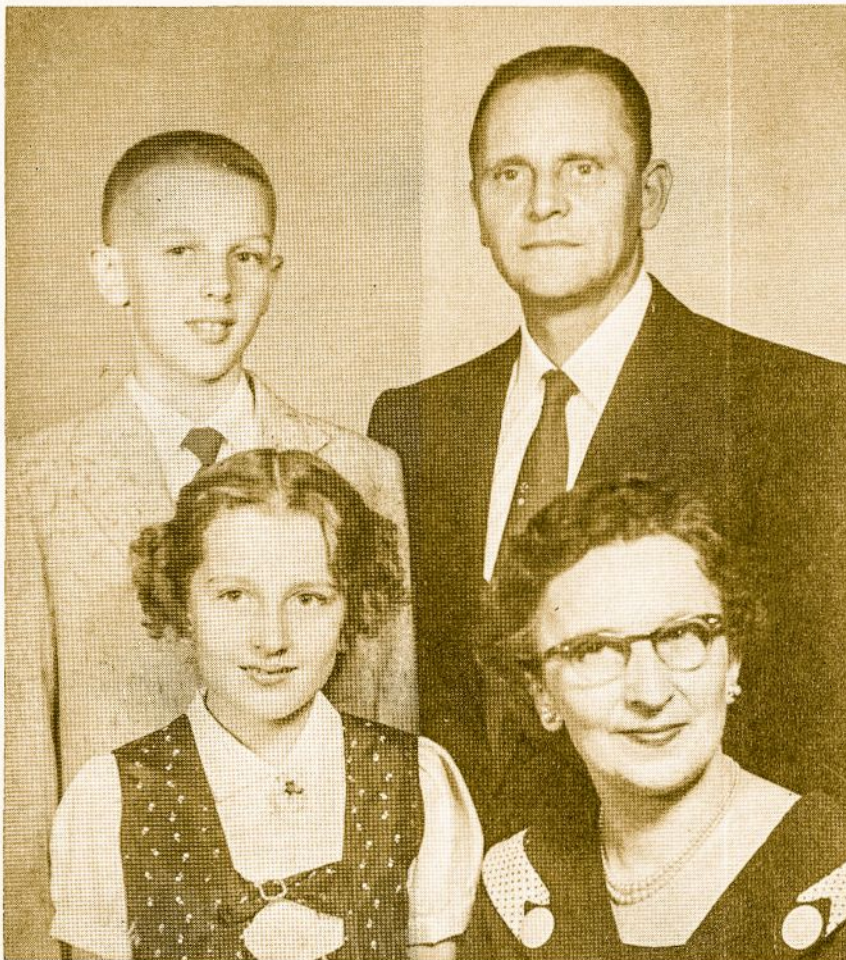
V. s. Aleksas Matonis yra giliai įaugęs į lietuvių skautybės sąjūdį. Žinome jo skautavimo darbus Lietuvoje, po karo Vokietijoje ir ypač jo pasišventimą mūsų organizacijai čia, nuo 1949 m., kai atvyko į JAV.

Jis buvo skautybe susirūpinęs skautininkas. Buvo Waterburio vietininkas, JAV Atlanto rajono vadeiva, Brolijos Vadijos narys, Brolijos Vyriausiojo Skautininko Pavaduotojas, Vyriausiasis Skautininkas, Skautų Aido redakcijos narys, LSS Tarybos narys, Tarybos Pirmijos narys — vicepirmi-

ninkas. Aleksas daug nuveikė ir daug prisidėjo, kad mūsų organizacija vis stiprėjo, augo ir tobulėjo.

Visuose savo darbuose Aleksas turėjo tinkamos paramos, nuoširdaus pritarimo ir meilės rūpesčio iš savo žmonos skautininkės Lidijos. Namų atrama jam buvo labai svarbi ir reikalinga, ką jis ne kartą pabrėždavo.

Bet Alekso palikimas mums nėra vien jo nuveikti darbai: svarbiausias yra jo pavyzdys, kuriuo galime pasekti visi — broliai ir sesės, skautai ir vadovai,

Matonių šeima: v. s. Aleksas Matonis, s. Lidija Matonienė, sk. Vytautas ir sk. Marija.

jauni ir pagyvenę. Jo asmens pavyzdys toks gilus, kad kiekvienas galime vis ką nors įsidėmėti.

Uolus, pareigingas ir ištikimas skautas.

Prityręs skautas vytis.

Darbštus, pažangus ir vis besilavinęs vadovas.

Planingas, sistemingas ir ištvermingas vadovybės narys.

Bendradarbiauti, susitarti, dalytis mokąs žmogus.

Pagarbus, dėkingas ir draugiškas asmuo.

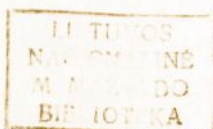
Idealams ištikimas, Sąjūdžiui atsidavęs ir skautiškajam gyvenimui pasišventęs skautininkas.

Tai jo pavyzdys — palikimas mums.

Giliai išmynęs skautybės ir lietuvių gyvenimo pėdsakus ir išėjęs namo, Aleksas Matonis savo pavyzdžiu mus ragina tobulai skautauti.

Budėkime!

V. s. Petras Molis.

ŠVIESUS IDEALISTAS SKAUTAS IR DARBŠTUSIS VADAS

Petras Jurgėla

IV Tautinėje Stovykloje 1958 m.
VSP (II-asis iš deš.) su Lietuvos
skautų pirmūnu v. s. Petru Jurgėla
(vidur.) ir kitais vadovais.

(Žemai)

1963 m.: s. kun. S. Kulbis, SJ, v. s.
A. Matonis, v. s. P. Molis, v. s. kun
J. Vaišnys, SJ.

Aleksas Matonis skautauti pradėjo Kaišiadoryse, kur buvo Trakų srities skautų viršininko kun. N. Švogžlio - Milžino padėjėju 1927-9. Kun. Švogžlys buvo labai sumanus ir darbštus skautų vadas. Įsakymus išleisdavo beveik kasdien! Todėl ir savo padėjėjui jis pavesdavo daug darbo ir atskirų uždavinių. Itin gerai buvo organizuota skautų-čių tarnyba artimui. Prieš Velykas prie Kristaus karsto bažnyčioje budėdavo skautų garbės sargyba, kurios viršininku buvo v. sl. A. Matonis. Savo sukurto ir nuolat ugdomo Skautų Mu-

ziejaus vedėju kun. Švogžlys buvo paskyręs A. Matonį. Jis buvo įsteigęs ir Skautų Teatrą, kurs vaidindavo ne tik Kaišiadoryse, bet ir kituose miesteliuose. Trakų srities skautų v-kas skautiškąjį auklėjimą suorganizuoti ir skautų bei skautėlių veiklą nuolat plėsti tegalėjo, turėdamas gerą padėjėją ir tvirtą ramstį A. Matonio asmeny. Trakų tuntas buvo įsteigtas 1931. Atseit, Kaišiadoryse A. Matonis subrendo šviesiu idealistu skautu ir nuolat reiškėsi kaip darbštus skautų vadovas.

Įstojęs į Karo Mokyklą, A. Matonis taip pat buvo pareigingas, drausmingas ir geras mokinys kariūnas. Todėl buvo paskirtas kariūnų kuopos viršila. Tarnaudamas pionierių batalione, leitenantas A. Matonis buvo paskirtas mokomosios kuopos vyresniuoju karininku, — t. y. rengė pionierių puskarininkius. Kaip toks, turėjo daug darbo ir atsakomybės. Tačiau karinė vadovybė ltn. Matonį paskiria dar ir Karo Mokyklos inžinerijos instruktorium 1939-40.

Be šių visų pareigų kariuomenėje, s. ltn. A. Matonis visą laisvalaikį pašvenčia mylimai skautijai.

1933 Baden-Powellio sąskrydyje Palangos pušyne kariūnų viršila Matonis vadovavo bendrojo stovyklinio stalo įrengimui ir puošimui; prie šio stalo galėjo susėsti 1,500 žmonių.

1934. VI. 20 — 1939. III. 2 s. ltn. Matonis buvo Kauno Šančių tuntininko padėjėju. 1938 Antroje Tautinėje Stovykloje jis buvo skautų stovyklos vadijos tarnybų viršininkas. Jam vadovaujant per Nemuną buvo nutiestas per 300 metrų ilgio pontoninis tiltas — pirmą kartą Lietuvoje su išardoma dalimi iš dviejų keltų, sieliams praleisti.

Ltn. Matonio vadovaujami kareiviai pionieriai išlygino kelią nuo A. Panemunės iki stovyklos, įvedė vandentiekį, iškasė sandėlius, įrengė laužavietę, estradą, vėliavų ir iškilmų aikštes, pastatė kelioliką stiebų vėliavoms iškelti, daugybę suolų ir kt. II-ji Tautinė Stovykla buvo didžiausia ir geriausiai organizuota mūsų skautijos stovykla laisvoje Lietuvoje. Jai įrengti ir įvairioms tarnyboms organizuoti s. ltn. A. Matonis atliko labai didelį vaidmenį, vadovaudamas milžiniškam darbui. Tačiau dideli jo darbai čia nesibaigia.

1939. III. 2 Lietuvos Skautų Sąjungos Kauno rajono vado pareigoms pakviestas s. plk. I. Kraunaitis savo padėjėju paskiria s. ltn. A. Matonį. Tai buvo gausingiausias LSS rajonas Lietuvoje. Jį sudarė 3 skaučių tuntai, 1 jūros skautų tuntas ir 6 skautų tuntai, — iš viso 10 tuntų! Nėgana to — 1940. III. 30 Lietuvos Skautų Brolijos Vyr. Vadijos Tėvynės Tarnybos skyriaus vedėju buvo paskirtas s. ltn. A. Matonis. Su v. s. A. Saulaičiu jis pa-

ruošė programas Tarnybos ženklams (skaistvariniam, sidabriniam ir auksiniam) įgyti.

Tremty s. A. Matonis buvo tuntininko padėjėjas Regensburge, LSB Augšt. Bavarijos rajono vadeiva 1946. VII. 1 — 1947. Amerikoje jis buvo LSB Atlanto rajono vadeiva, LSBVSP, LSB VS, LSS Tarybos narys ir pastaruoju metu — LSS Tarybos Pirmijos I-is vicepirmininkas. Pareigingas idealistas skautas ir energingas skautų vadas visų greit pastebimas ir išrenkamas ar paskiriamas atsakingoms augštoms pareigoms.

1959 vasarą viešėjau pas v. s. A. Saulaitį. Sužinojęs, jog buvau atsivežęs veikalo "Lietuviškoji skautija" rankraščius, v. s. A. Matonis prašė juos paskolinti. Gražino kitą dieną, naktį perskaitęs visą veikalą — apie 1,000 psl.! Šiam veikalui jis suteikė pluoštą vertingų duomenų. Būdamas LSB VS, jis pareiškė: "Jeigu Pirmija nenorėtų šio veikalo išleisti, tai Skautų Brolija pati išleis!" Taip jis šį veikalą brangino ir rūpinosi, kad jis būtų kuo greičiau išspausdintas ir paskleistas viso pasaulio lietuvių skautijoje.

Aleksas Matonis liks šviesiu idealisto skauto ir pareigingo bei labai darbštaus skautų vado - auklėtojo pavyzdžiu. Visi LSS nariai ir narės turėtų gerai pažinti šios skautiškosios asmenybės savybes, šakotą veiklą, nuostabų darbštumą ir Skauto Įžodžio vykdymą su dideliu pasišventimu. Pažinus tokią šviesią asmenybę, privalu sekti jos pavyzdžiu.

Visagalis Dievas teapdovanoja v. s. Alekso Matonio vėlę dangiškėmis malonėmis!

1967 kovo m.
Sėdi: v. s. P. Jurgėla, v. s. A. Saulaitis, v. s. A. Matonis, s. L. Milukienė;
stovi: p. Jurgėlienė, s. J. Starėnas, v. s. P. Molis, s. A. Bobelis.

Viena paskutiniųjų nuotraukų.

NUĖJAU NAMO

PIRMOJI TAUTINĖ STOVYKLA.

Renkasi šimtiniai tuntai iš didesnių miestų. Ką tik Kaune gimnaziją baigęs laibas vadovas vadovauja keliolikai Kaišiadorių skautų, sutartiniai vikriam ir nuotaikingai darbščiam vienetui.

ANTROJI TAUTINĖ STOVYKLA. Karininkų inžinerijos kursas ir Lietuvos karo mokyklą baigęs, neseniai vedęs, karininkas skautininkas per Nemuno srovę į stovyklą stato įdomų pontoninį tiltą, kuris iš laikinosios sostinės atneša stovyklautojus, begales svečių, besidžiaugiančių antruoju nepriklausomybės dešimtmečiu ir žibančia Lietuvos jaunuomene.

TREČIOJI TAUTINĖ STOVYKLA. Nuo pat pasitraukimo į vakarus rūpinęsis skautų atkūrimu tremtinių stovyklose, JAV kariuomenės Pabaltiečių darbo kuopų leitenantas aplanko Alpėse susuktą lietuvių skautų ir skaučių lizdėlį, kurio garsai skrenda Tėvynės link.

KETVIRTOJI TAUTINĖ STOVYKLA. Kuklus Vyriausiojo Skautininko Pavaduotojas aukš-

tų pareigų ir didelės atsakomybės užėsyje ruošia programų bei nuostatų projektus, remia vienetus, sklandžiai pertvarko Lietuvių Skautų Brolijos vadijos skyrius, sutvirtina vadovų lavinimą.

JAV būdamas vietininku, turėjo laiko padėti paskiltininkui, Rajono vadeivos pareigose domėjosi draugovės dienoraščiu, Vyriausio Skautininko rūpestį nutęsę ligi tolimos vietovės ir mažo vieneto, savo išsamium kruopštumu telkdamas žinias ir davinčius, o skautiška širdimi išklaudydamas kiekvieno, padėdamas, patardamas, kur gali.

PENKTOJI TAUTINĖ STOVYKLA ir SUKAKTUVINIAI METAI. Visur bruzda vienetai, pravedamos ypatingosios sueigos, siekiama skautiškų lietuviškų užsimonimų. Mūsų krūtines puošia Tautinės Stovyklos ženklelis, kurio projektą tik prieš savaitę matėm Lietuvių Skautų Sąjungos Tarybos užsidedusio ir pareigingo vicepirmininko rankose.

Tik vakare, prie laužo rankomis susiėmus vakarinei giesmei, viena vieta tuščia. Taip, mes vakar atgiedojome paskutiniąją gaidą "Dievs yr' čia" su sktn. Lidija Matonienė, sk. vyčiu Vytautu Matoniu ir t. n. Maryte Matony-

1958 m.

VSP su Kanados rajono dvasios vadovu s. kun. S. Kulbiu, SJ.

te, matydami Lietuvą užklotoje trispalvėje, matydami skautijos galvą nuleidusią liepsnelę sustojusiųjų rate.

Jo testamentas — jo gyvenimas.

Jo viltys — Sukaktuvinių metų pražydę planai.

Jo paskutinis žodis — "Nuėjau namo. Tebūnie Tavo valia!"

A. a. vyr. sktn. Aleksas Matonis mirė 1967 liepos 22 d. Waterburyje, Conn., JAV.

(DRAUGAS. Skautybės Kelias. 1967. VIII. 2)

VSP (stovi 5-asis iš k.) su VS v. s. S. Kairiu (šalia deš.) ir kitais Brolijos vadovais IV Tautinėje Stovykloje 1958 m.

THE PASSING OF A GENTLEMAN

By Ed Joyce

(Waterbury City Employees' Union; December, 1967)

The Water Dept., hard hit by death during the past few years, lost one of its most respected employees recently. The death of Allie Matonis came as a complete shock to everyone in this Dept.

Allie Matonis was a man who said little but thought a lot. Here was a man who gave of his time unstintingly to his church and to his fellowman. In writing of the death of Allie Matonis, I will try not to be morbid, but I would like to say that the scene at the funeral home gave the impression that someone of great importance was being waked there. Guards of honor stood at attention, and changing of guards took place every 30 minutes. This was high honor indeed for a beloved friend.

The solemn high Mass, consisting of 4 priests, found the large Church nearly filled. As the flag draped casket was being taken from the Church, between rows of honor guards, with Church bells pealing Nearer My God To Thee, I took notice of the people leaving the Church and found many with tear filled eyes. These people were well aware

that the loss of a man of this caliber was a loss that could not be easily replaced.

Allie Matonis was a man of whom we can all be proud to say we knew. A complete family man, with a son and a daughter attending colleges, Allie Matonis worked hard and as often as he

could to see that his children were given the opportunity to get the education that he knew they would need so badly in this world in which we live. His own wants, and even his needs were given very little if any consideration so devoted was he to his family.

While his family, of course, will miss him most, I too feel that I have lost a personal friend. Once again, death makes me wonder why the good and decent people are taken so early, but God is the judge and his word is final, so who are we to question his judgment. I firmly believe that when people like Allie Matonis are taken, that God needed someone special, and I am sure that he will have a place reserved for him in heaven. The death of Allie Matonis was surely The Passing of A Gentleman.

1967 m
LSS Tarybos
Vicepirmininkai
v. s. A. Matonis ir
v. s. P. Molis.

KELI SKAUTIŠKIEJI ISPŪDŽIAI

Asmens ilgo ar trumpo gyvenimo nuoširdžios pastangos suartinti broliškon vienybės tos pačios tautos vaikus yra tik dalis pilnutinės tikrovės. Jos pražysta gyvenimui išsivysčius per brangiausią žingsnį, mirtį, į amžinąjį gyvenimą, Kūrėjo meile atsiskleisdamos be laiko, nuovargio ar įtampos ribotumo.

Norėčiau paliūdyti keliais skautiškais ispūdžiais.

VIETININKIJA, 1954

Po skiltininkų kursų vakaro Matonių bute, iš anksto susitaręs, pasiilikau mūsų vietininkijos (Panerių, Waterbury, Conn., JAV) vietininko paklausti, kaip išspręsti sunkumą Stumbrų skiltyje. Gal vyresniam vadovui ir atrodytų dėmesio nevertas klausimas, bet man tai buvo pirmoji skautiškojo vadovavimo krizė: mūsų skiltininkas, su kuriuo kartu turėdavome ruošti sueigas, nebesirūpino jomis. Ar reikėtų paskiltininkui perimti valdžią ir atgaivinti skiltį?

Ir dabar prieš akis stovi brėžiniai, ant sienos pakabinti, apie sueigų planus, skilties narių pareigas, ryšių planą, atskaitomybės knygeles. Visa paruošta kruopščiai, išsamiai,

aiškiai vien tik mums, jaunesniems vadovams, kad būtų smagiau skautauti, kad palaipsniui mokytumės ir lavintumės.

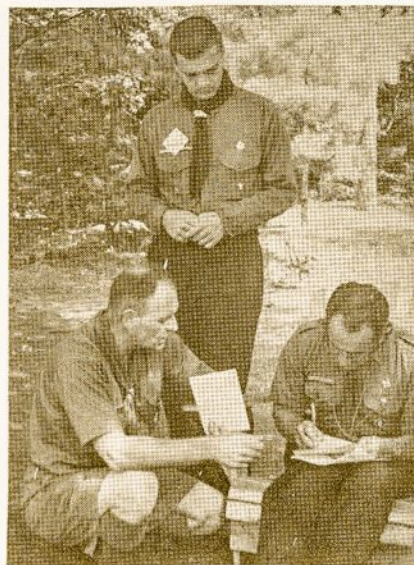
Kai pradėjau sava ranka ruošti medžiagą įvairiems kursams, veikė gilus asmeninis ispūdis iš anų laikų.

RAJONAS, 1955

Kiek vėliau pavasari, gamtoje, Watertown, Conn., vyko rajono skilčių varžybos, kuriose dalyvavo ir mūsų skiltis. Statėme palapines, kūrėme ugnį, virinome vandenį. Žinoma, būdamas varžybų pareigūnas ar teisėjas, s. Matonis negalėjo rodyti savo jausmų savo gyvenamąją vietovę atstovaujančiam būreliui.

Bet dažnai ir nupiečiami aukštesniųjų vadovų portretai lyg kokių bejausmių automatų. Neatsimenu, ar varžyboms besibaigiant mums ką sakė, bet žinojome, kad blogai laikomės ir nepateksime į pirmųjų trijų sąrašą. Liko tik vienas uždavinys iš lituanistikos: istorijos, literatūros, meno. Rašėme ant didelio rudopopieriaus, pasidėję jį ant pievos. Aplink stovėjo konkurso vedėjai, jų tarpe susirūpinusiu veidu s. Matonis.

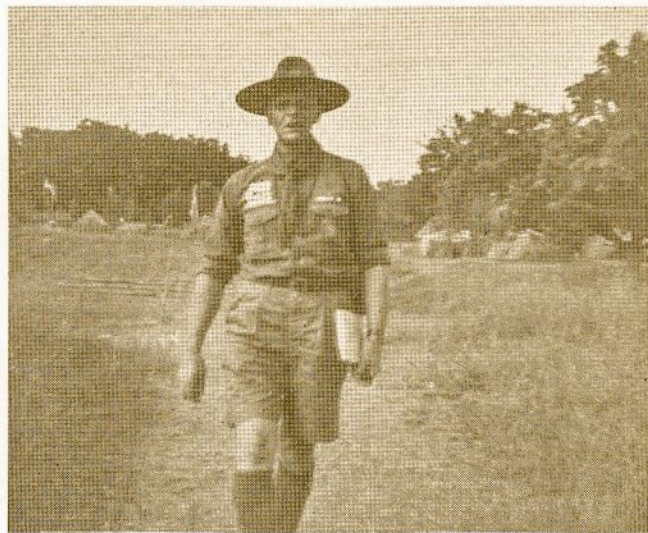
Paaikšėjus daviniams, mūsų sugė-

1963 m. LSS Jubiliejinėje Stovykloje St-los Viršininko Pavaduotojas su s. A. Saulaičiu, SJ, ir v. s. kun. J. Vaišniu, SJ (sėdi).

bėjimas lituanistinėje srityje iškėlė skiltį į pirmąsias tris vietas. Vėliau kiek nudžiugęs s. Matonis priėjo, sakydamas, kad nemanęs mus laimėsiančius, bet paskutinis uždavinys varžybas nulėmęs.

Aplink stalą sėdėjo vietininkijos vienetų vadovai, ištisę visas knygas, dienoraščius, išdo dokumentus, susirašinėjimą. Kaip kruopščiai ruošėms Atlanto rajono vadeivos patikrinimui, nenorėdami padaryti L. K. Šarūno draugovei gėdos! Centas

Inspekcija stovykloje.

(Deš.) Waterbury, Conn. skautiškųjų rankdarbių parodėlyje: A. Saulaitis, X, v. s. A. Matonis, vilk. V. Matonis, ps. R. Pakalnis.

1957 m. JAV Atlanto rajono vadeiva rojono vilkiukų sto vykloje. Stovyklautojų ir svečių tarpe yra visi Matonių šeimos nariai.

su centu suvestas, lapai išklijuoti, užrašai aiškūs, pagal eilę sudėti. Bet ne tiek, manau, ruošiasi išvengti pastabų už klaidas, kiek jautėme, kad su s. Matoniu mūsų tarpe nesiderino netvarka, nebaigtas darbas, neparuoštas planas, neatlikta pareiga. Kur kitas asmuo galėtų grąšindamas įvaryti baimės ar įsakymo dūda papūsti, šiuo atveju mūsų elgesi sukėlė taurus pavyzdys.

Kaip smagu buvo ir kaip lengvai atsikvėpėme, kai ne tik negavome barti, bet dar buvome pagirti.

Tur būt, tokia žmogaus prigimtis, kad užmiršęs skautišką mazgą, tiltus, bokštus, pėdsaką ir signalizuotę, buvęs skautu visada prisimena savus vadovus. Kaip tik atlikus tokią programą skiltininkų kursuose gamtoje paaiškėjo, kad ši graži viena paskutiniųjų gegužės mėnesio dienų yra vieno dalyvio gimimo diena — berods penkioliktoji ar šešioliktoji, tame amžiuje, kada vystosi asmuo ir kada kiti asmens ir ryšiai su jais už viską svarbesni.

S. Matonis surado tarp pionerių jai panaudotų rastų medžio atplaišą, pasirūpino, kad ji būtų nudailinta, joje praverta skylė ir irišta virvė su geruoju mazgu, tuo gero skautavimo paprasčiausiu simboliu. Einant namo visi dalyviai greitai pasirašė plunksna, ir paprasta dovanėlė tapo brangus atminimas vadovo, kuriam už lieptus, medžius ar surišimus daugiau rūpėjo pats skautas.

Stovykloje Nemunas, Connecticut valstybėje, susėdome visi ganyklos viduryje ratu. Maloni nuotaika: patogiausiai susibūrus, ramiai pasilinksminama. Rajono vadeiva padarė pranešimą, paskelbė kelis pakėlimus ir porą atsiektų Pažangumo žymenų.

Pirma vieną, paskui kitą žymenį gavusį paėmė už rankos, pagyrė visų akivaizdoje. Antrojo pavardė tokia pat, kaip s. Matonio, ir jis pridėjo: "Jis nėra mano brolis, bet tik-

rai norėčiau, kad būtų mano brolis". Jokie reguliamai nenumato tokių žodžių, tik gilaus skautiško vadovo širdis ištaria nedidingus trumpus žodžius, iš metalinio ženkleto sukurdamas artimesnį ryšį su savimi ir su pačia skautų brolija.

BROLIJA, 1958

Tebėra lentynoje maža knygutė, "LSB vadijos skautų skyriaus vedėjo veiklos dienoraštis 1958-1960".

JAV Atlanto rajono vadeiva (sėdi vidur.) su rajono vadovais 1956 m. Žemai — D. Glodos, A. Šetikas, X; sėdi — s. J. Raškys, s. A. Banyš, s. Č. Kiliulis, v. s. A. Matonis, s. R. Kezys, ps. V. Blumfeldas, ps. J. Benešiūnas; stovi — Zabulis, s. A. Treinys, v. s. P. Molis, s. V. Pileika, ps. R. Pakalnis, ps. P. Bernotas, ps. J. Ulėnas, X, ps. A. Glodas.

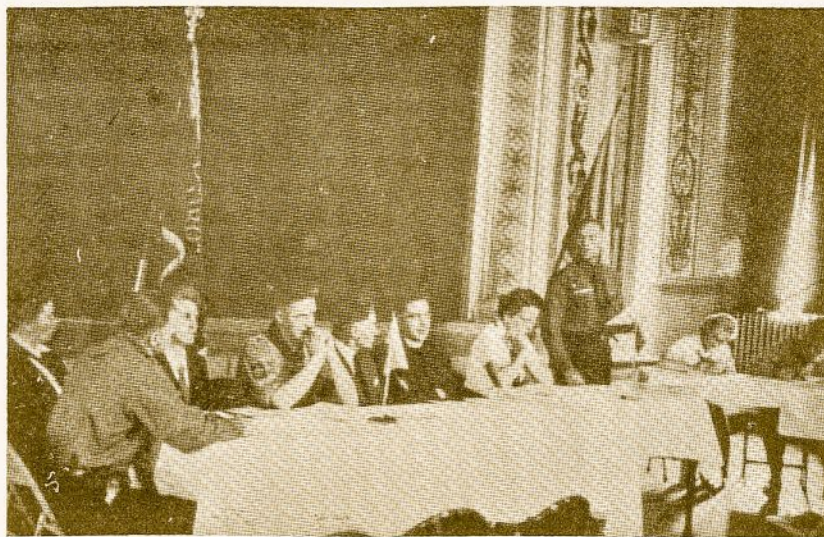
Verčiant puslapius matosi vis įrašas, "Pasitarimas su Vyriausiojo Skautininko Pavaduotoju nuo... val. iki ... val. šiais reikalais: 1, 2, 3, 4..."

Mūsų pasitarimus maloniausiai atsimenu. Dviese už valgomojo stalo, prie sienos lentyna, lūžtanti nuo daugybės senų ir pačių naujausių skautiškų knygų ir leidinių, užpakalyje ant grindų bylos ir raštų dėžės. Prie vieno stalo su jaunam žmogui "senu" penkiasdešimties metų amžiaus skautininku VSP Matoniu.

Skautai visuotiniai pripažįsta, kad vadovų ypatybė, kurią jie laiko svarbiausia, yra, kad "skautų vadovas gerbia jauną asmenį". Tą pagarbą tikrai junti, ir ne kaip koki medalį ar tris, bet kaip džiaugsmą, šaukianti, kviečianti daugiau prisidėti, sparčiau padėti, noriau išmokti. Tai viena priežasčių, kodėl s. Matonis gyvas mano atmintyje.

Antroji priežastis ši. Su s. Matoniu galėjai dirbti drauge ypatingu būdu. Pirmiausia, jis pats dirbo labai daug, tyliai, kruopščiai. Antra, jis patikėjo savo padėjėjams ir pasitikėjo jais. Trečia, aptaręs darbus išsamiai, juos įvertindavo, priimdavo, įjungdavo. Visada matei, kaip pareigos ar uždavinys telpa visoje lietuvių skautų gyvenimo mozaikoje.

Taip giliai kartą įsijautė kalboje apie vilkiukų programos lituanistinę dalį, kad net sustojo kalbėjęs ir nurimusi balsu iškėlė visai kitą reikalą. Sunku, sunkiau negu mažiau išgilinusiam, buvo skaitytis su iš kitur raštu pateiktą kritiką, nepagalvotą, griaušančią, be gydomųjų savybių.

Rajono vadeiva su svečiais rajono vadovų-ių suvažiavime Waterbury, Conn. Matomi (iš k-d) v. s. L. Čepienė, v. s. S. Kairys, p. J. Audėnas, s. kun. J. Pakalniškis ir k.

Kiekvienas skautininkas yra patyręs nemalonumų — ne iš politinių priešių ar asmenų, neįpareigotų pažinti skautybės, bet iš savųjų brolių, kurie (ar iš įpročio ar per klaidą) pritaria nebe skautiškai vaikų gerovę palaikančiai vertybei, o interesui, asmeniniam, grupiniam. Pavartytinos bylos ar raštai, kurie neturėtų likti jokiam archyve.

Kad ir teko kelis tokius dalykus kartu pergyventi, nereikalinga jų atgaivinti, aiškinti, smulkinti. Noriu tik parodyti kitą asmens — skautų **puikaus** vadovo — ypatybę: dirbti savo darbą vaikų naudai per visas audras. Bet kas gali savo elgesį ir pasišventimą nustatyti kaip termometrą palankioms sąlygoms,

kada lengva ir smagu. Tik toks asmuo, kaip s. Matonis, galėjo kaip pareigingas skautas ir lietuvis veiksmingoje sargyboje stovėti ištistus metus, skaudžiai išgyvendamas sunkumus, bet šiuo pergyvenimu tik pastiprindamas savąjį ryžtą.

Tuo ramumu galėjo dalintis ir kiti. 1959 metų rudenį ten pat, kur vyko mūsų pasitarimai, Matonių bute, skautininkų sueigos metu sustojome ratu skautininkų įžodžiui. Apeigos labai trumpos, bet jos vyko lyg vakar. Tiesiog jaunam paskautininkui nereikėjo aiškinti apie naujai ir visam gyvenimui pasiimtą atsakomybę už skautybę, už Sąjūdį, už Broliją: visa tai geriau negu žodžiais matėsi s. Matonio gyvenime.

1957 m. Su Waterburio vilkiukų būreliu.

(Kair.) Po vilkiukų įžodžio; v. s. kun. S. Yla ir s. V. Nenortas riša kaklaraiščius.

JAV Atlanto rajono ŽALGIRIO stovykloje 1957 m. su vadovais ir vadovėmis.

Kiekvienas įvykdytas uždavinys turi būti pagrindiškai patikrintas ir po to įvertintas.

Taigi, viena s. Matonio silpnybė buvo, kad jis dirbo, ir dirbo taip kietai, kad tik jį gerbią asmens galėjo tai pakeisti.

Dalis tos silpnybės arba gal viešiausia silpnybė — buvo popierizmas, kuriuo, tur būt, bet kokia organizacija bijo.

Tur būt, nedaug kas žino, kad darbovietėje dalį ilgų ir nereguliarių darbo valandų s. Matoniui tekdavo sėdėti prie telefono ir budėti net po dvylika valandų, ar kartais nebus pranešta apie miesto vandentiekio prasiveržimą, kurį reikėtų tuoj užtaisyti.

Kaip tik tuo metu, pasiėmęs pieštuką ar plunksną, skautininkas per kalkę rašydavo raštų raštus, kurių daugybė tebėra Lietuvių Skautų Brolijos bylose: planai, programos, nurodymai, posėdžių protokolai. Iš tų ranka raštų raštų galutinai buvo sukurti uniformų, laipsnių, gairių, patyrimo laipsnių, susirašinėjimo, vadijos veiklos įvairūs reguliamai ir nuostatai, draugininkų bei skiltininkų kursų rėmai, Ažuolo Mokykla ir daugybė kitų dalykų, užbaigtų gal ir vėliau, bet savo dvasia, savo rėmus igijusių naktį miesto savivaldybės apytamsioje raštinėje.

PIRMIJA, 1967

Ilgą laiką, apie 5-6 metus, nebeteiko artimai dėl gyvenamosios vietos ir mokslo aplinkybių susitikti, nors ypatingų švenčių proga tuo pačiu rankraščiu rašyti laiškeliai vis atėdavo.

Bet seni LSB vadijoje dirbti darbai ir išgyventi rūpesčiai vėl atgijo, kai atsirado 1966 metais išrinkta Pirmija.

Žinoma, dalinai visos Sajungos rūpesčiai tapo ir šeimos rūpesčiai, taip kaip seniau perėjome, mūsų vaikų akimis žiūrint, per Stumbrų skiltį,

VSP rajono vadovų suvažiavime 1958 m. Bostone. Sėdi — v. s. P. Molis, s. J. Raškys, s. A. Banys, v. s. A. Matonis, v. s. A. Saulaitis, s. V. Pileika; stovi — X, K. Nemickas, A. Kriščiūnas, R. Marcinkevičius, ps. J. Ulėnas, V. Nenortas, s. R. Kezys, ps. A. Pranskevičius, ps. R. Pakalnis, X, ps. A. Glodas, s. A. Treinys, H. Strolia, ps. R. Venckus, ps. J. Stašaitis, A. Abromaitis, s. M. Manomaitis, V. Jakutis, X.

Šarūno draugovę, rajono skautų skyrių, vienas kitam padėdami.

Bet šalia šeimyninio ryšio, tiesiog pilna širdimi laukei progos pasitarti vėl, kaip seniau, atnaujinti tą nenutrūkusią pažintį, sakyčiau, draugystę, tarp puikaus vadovo ir jo skautuko, jau dabar kiek paaugusio.

Po trumpo pranešimo apie skautų vadovų lavinimo stovyklą, kurią naujojo Vyriausiojo Skautininko ir vadijos žinioje visą pavasarį ruošiau, Pirmijos ir kitų asmenų pasitarime v. s. A. Matonis pristatė 1968 Sukaktuvinių Metų ir Tautinės Stovyklos planų projektą, nes tai buvo tiek jo pasirinkta, tiek jam pavesta Pirmijos darbų sritis.

Nebuvau ir aš be minčių apie šią didelę sukaktį ir jos įdomiausių įvykių, ir todėl klausiausi atidžiai, ar kas nors bus panašaus. Kuo toliau, tuo artimiau sutapo mano viltys su aiškiai užbrėžtais uždaviniais, išdirbtu planu, suvestais žingsniais į 1968 metus. Juos kiekvienas gali pasiskaityti pirmosiose Pirmijos instrukcijose, perspausdintuose Vyriausiųjų Skautininkų pranešimuose ir skautų spaudoje. Gali pajusti vadovo dėmesį ne daiktams ar dalykams, bet pirmiausiai jaunam skautui ir jaunai skautei, nes šie metai yra visų pirma jų šventė. Gražiai suderinta Lietuvos nepriklausomybės sukaktis, išgyventa buvusio pareigingo karininko, su Lietuvių skautų sąjungos penkiasdešimtmečiu, žerinčiu ilgamečiu ir vis dvasioje pasipildančiu vadovo akyse. Pasiskaitykite.

Vasarai atėjus, atostogų metu prie ežero atėjo laiškas iš namų, kuriame paaiškinta gydytojų diagnozė, dar tada težinoma kitų trijų Matonių šeimos narių ir kelių artimų draugų.

Telieka anos kitais atžvilgiais saulėtos dienos mintys ir jausmai ten, kur ir šie atminimai susipynę.

Dvasiškiams arba tiems, kurie pradiniu būdu šį bendruomeninį vaidmenį išgyvena, dažnai tenka susitikti su šeimomis, iš kurių tarpo išsiskiria artimas narys. Nėra žodžių, nežinau, ką sakyti; bet dažnai sako-

Pokalbis su s. prof. Ig. Končium 1963 m.

ma arba galvojama, ar nebūtų geriau dabar, kol visi gyvi esame, gyventi kuo pilniau, net žydėti, kol esame kartu, kad tas paslaptinis mirties įvykis niekad neatsiskirtų nuo gyvojo žmogiškojo asmens, nuo žmonių būrelio, kuris po kiek laiko vėl susiburs nauju būdu pilnatyje.

Kažkodėl taip ir jaučiausi šeštadienio vakarą, kai susėdom su s. Matoniu. Apžiūrėjome V Tautinės Stovyklos ženklo projektą, Sukaktuvinių Metų ženkliuko piešinį, pakalbėjome apie vadovų stovyklą, nors nebeminėjome, kad tikimės kartu stovyklauti, kad pats pagrindinis Sukaktuvinių Metų planų veikėjas padėtų jauniešiams vadovams į sukaktį įsijausti ir išijungti.

Kiek seniau galėjo būti dėl ligos neramus, bet šį kartą nuvargusios akys buvo nepaprastai ramios, lyg žinančios daugiau, negu mūsų lūpos

drįstų pratarti. Paklausė manęs, "Neatrodau pasitaisęs, ar ne?" "Ne", linktelėjau galva, nemokėdamas kitaip atsakyti. Maždaug tuo, daug ką pasakančiu, skautišku ratu sėdėjome abiejų šeimų nariai, nors ir kalbėdamiesi, bet paskendę mintyse.

Sekantį ketvirtadienį v. s. A. Matonis vėl nugabentas į ligoninę ir šeštadienio rytą mirė.

Sakoma, kad į atskirą gyvenimo įvykį asmuo arba asmenų bendruomenė, tai yra, šeima, brolija, tauta, tikinčiųjų bendruomenė, atsineša tai, ką ji gyvena nuolat, ir kad ypatingiausieji ir brangiausieji pergyvenimai yra visos laikysenos ir pažiūrų santrauka.

Taip buvo laidotuvių išvakarėse, kai ten budį skautai, skautės, vadovai, vadovės buvo paprašyti paskutinį kartą sugiedoti skautų vakarinę maldą "Ateina Naktis". Tur būt, kiekvienam, s. Matonį pažinojusiam, per tas kelias minutes perbėgo daugybė atsiminimų, susijusių su savu gyvenimu, ir daugybė minčių apie tai, ką s. Matonis brangino — skautų broliją, savąją lietuvių tautą, Lietuvą.

Gyvenime ir mirtyje v. s. Aleksas Matonis buvo

drąsus asmuo,
gilus skautas,
puikus vadovas,
taurus lietuvis.

Tik dalinai išrašytos Lietuvos Nepriklausomybės penkiasdešimtmečio — laisvės kovų metų ir lietuvių skautų penkiasdešimtmečio — sukaktuvinių metų svajonės yra kvietimas juos pilnai ir džiaugsmingai išgyventi. s. Antanas Saulaitis, S. J.

Pasitarimas su v. s. E. Vilku.

V. s. ALEKSO MATONIO Atminimui

Ateis pavasaris, žydės žilvičiai ir klevai — Tavęs nebus.
Ateis duktė, ateis sūnus, ateis kitai, kur Tu buvai —

Tavęs nebus.

Per žydrą dangų saulė kops ir mėnuo patekės —

Tavęs nebus.

Kaip vandenio, kaip vandenio žmonių daug nutekės —

Tavęs nebus.

A. A. vyresniojo skautininko Alekso Matonio mirtis gedulo šydu apgaubė ne tik jo šeimą ir artimuosius, bet ir visus tuos, kurie jį pažinojome ir kuriems teko su juo susitikti skautiško darbo kelyje. Velionis savo darbštumu, pareigingumu ir riteriškumu liks gražiausiu pavyzdžiu jaunimui.

Skaučių Sesiųjai a. a. Matonis buvo ypatingai draugiškas ir riteriškas. Jis nepraleido nė vienos svarbesnės progos nepasveikinęs vyriausios skautininkės ir Sesiųjos Vadijos, nepasidžiaugęs Sesiųjos laimėjimais ar nepaguodęs nesėkmėje.

Kiek daug jis įdėjo sielos į Skautų Aided talpinamą lituanistinių ir skautiškų varžybų skyrių! Kaip nuoširdžiai jis džiaugėsi ir gerėjosi tom sesėm ir broliams, kurie tomis varžybomis domėjosi, jose dalyvavo. Koku tėvišku rūpestingumu stengėsi varžybų laimėtojus pagerbti ir tuo būdu paskatinti kitus. Jo efektyvi talka buvo jaučiama ir Tarybos Pirmosios darbuose.

Gal būt, Aukščiausias ir pasikvietė amžinybėn vieną pareigingiausių ir darbščiausių Jubiliejinių Metų išvakarėse, kad pajustumė, ką turėjome ir ko netekome ir kad likusieji daugiau vieni kitus res-

Nuoširdus pokalbis su s. Meiluviene ir v. s. Zailskiene 1960 m. Chicagoje.

pektuotume, užjaustume, kad žodžiai "sesė", "brolis" nenustotų savo prasmės.

Mielas Skautininke, ateis 1968 Jubiliejinių Metų pavasaris, žydės žilvičiai ir klevai — Tavęs nebus.

Į 5-ąją Tautinę stovyklą iš visų vienetų skubės jaunimas, nuo jų neatsiliks ir tie, kurie skautybę kūrė Lietuvoje, ir tie, kurie ją atkūrė tremtyje ir ją ugdo ir puoselėja čia, užjūriuose, — bet Tavęs ten nebus...

Tačiau Tavo gyvenimo gražus pavyzdys šviesia aureole puoš Tavo atminimą.

O. Zailskienė,
buv. vyr. skautininkė.

Baltijos tunto būkle 1960 m. kuklios vaišės. Iš d-k: v. s. E. Vilkas, v. s. O. Zailskienė, v. s. A. Matonis, v. s. V. Vijeikis ir k.

Kažkada be Juozo Milvydo ir Arturo Jurgučio nebūčiau galėjęs išvaizduoti Vyties (korporacijos), šiandien be Alekso Matonio — lietuviškos skautijos. Tada buvau pačiam viduryje, dabar į pakraščius nutolęs. Skausmas tas pats, tik nuostolis vis didėja; nepasikeitusi lieka padėka Aukščiausiajam už dovaną, kurią Jis mums per juos ištiesė.

(v. s. Kazys Jonaitis)

NUOTRAUKOS IŠ ŠEIMOS ALBUMO

Lietuvos kariuomenės karininkas (1935 m.)

Draugininkas, maždaug I-osios Tautinės Stovyklos metu.

VSP ir skautas IV Tautinėje Stovykloje (1958 m.) — tėvas ir sūnus.

Savo šeimoje (1961 m.).

Su savo broliu gamtos aplinkoje, prieš skautavimo pradžią (deš.).

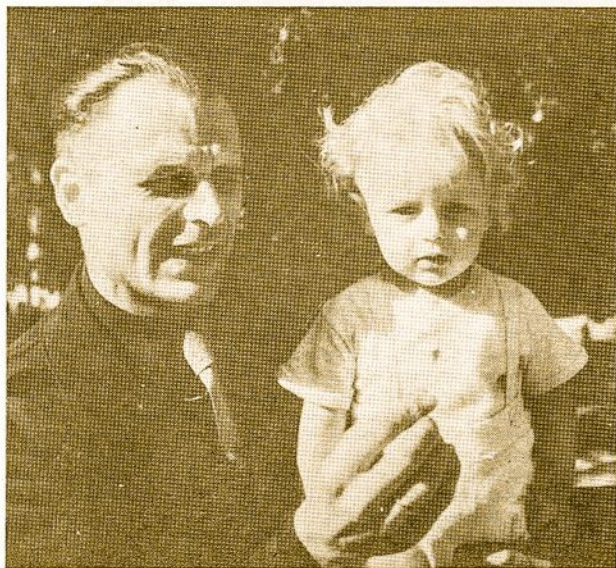
Gimnazistas Tremtinys, III-čiosios Tautinės Stovyklos metu.

Lietuvos Karo Mokyklos kariūnas — viršila, maždaug Palangos saskrydžio metu (1933 m.).

Skautininkas su būsimuoju skautuku — tėvas ir sūnus 1947 m.

MANO VYRIAUSIAJAM SKAUTININKUI

*Ir vakare, kai ges pavargę spinduliai, —
Rūpintojėlių gerą lauko pakeleį,*

*Rūpintojėlių paprašyt ramios nakties —
Ir ji tada rankas žvaigždėtas teišties.*

(Bernardas Brazdžionis)

Tavo gyvenimą, Brangus Broliai Aleksai, apgaubė paslaptinga, žvaigždėta naktis, ir Tavo skautiškoji kelionės lazda liečia jau nebe šios žemės dulkes ir akmenis, bet aną tolimą, spinduliuojantį kelią, kuris kažkur tenai, už Paukščių Tako, veda į mūsų visų Tėvo ir Vyriausiojo Brolio rankas. Bet mano mažojo skautiško lauželio žiežirbose matau Tavo rimtą, bet kartu tokį draugišką ir malonų veidą, ir imu į rankas pieštuką užrašyti nors kelis žodžius, nors nedidelę dalelytę to, ką mano širdis man kalba Tavo žvilgsnio akyvaizdoje.

Tave artimai pažinau neilgai. Sutikdavau, tiesa, įvairiose stovyklose, saskrydžiuose, sėdėdavau prie tų pačių laužų su Tavim gana ilgą metų eilę. Bet ar-

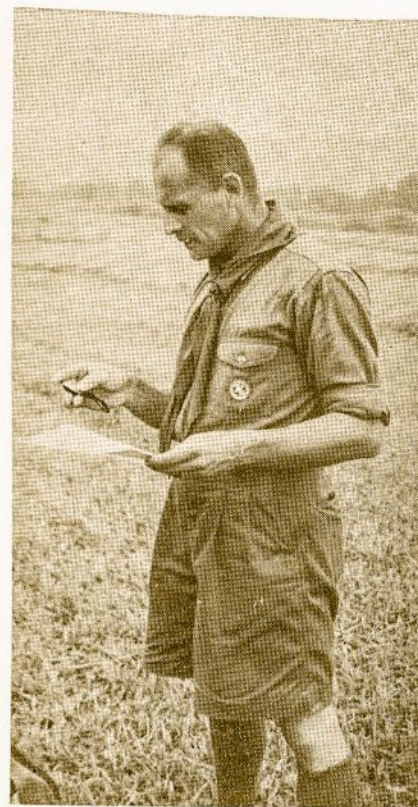
timiau susipažinau tik tuomet, kai Tavo vadovaujamoje Brolijos Vadijoje ėjau Skautų Vyčių Skyriaus vedėjo pareigas. Tai buvo trumpas laiko tarpas, bet per jį pasidarei man brangus ir artimas. Gal artimesnis dar, negu vienas kitas brolis, pažįstamas nuo seniau.

Mane iš karto patraukė ir sužavėjo Tavo pavyzdingas pareigos atlikimas. Tu tiesiog idealiai vykdei skauto Geležinį Įstatą. Ir kitiems niekad nieko neįsakydavai, ko pats neatlikdavai, arba nebuvai pasiruošęs atlikti.

Stebino mane Tavo laišškai. Turėjai rūpintis ne vien skautais vyčiais. Kaip Vyriausiąjį Skautininką Tave kasdien trukdė dešimtys kitų reikalų, nekalbant jau apie šeimą, pragyvenimą ir kasdieninius rūpesčius. Bet ra-

VS su Vadijos reikalų vedėju ps. R. Pakalniū stovyklinių užsiėmimų metu, 1959 m.

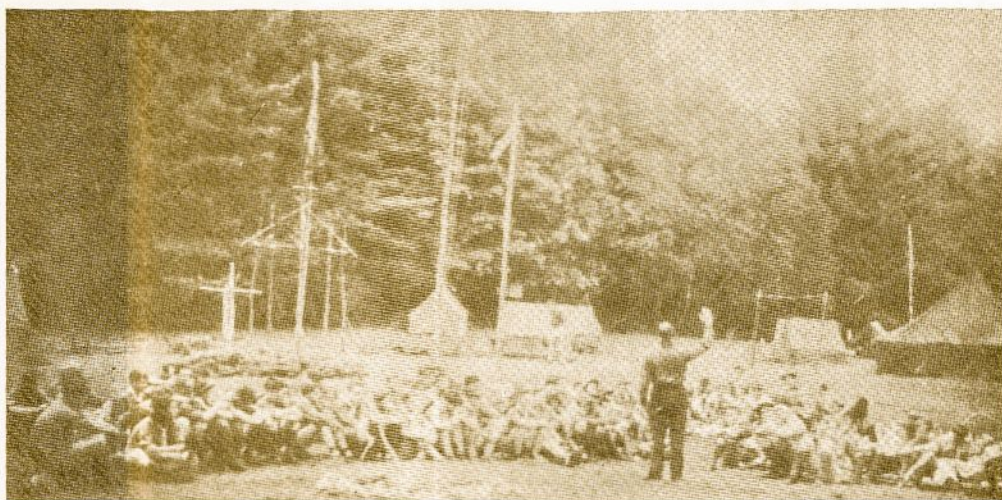
Geras vadovas turi pats mokėti visus praktiškus skautavimo dalykus.

šydavai man taip, lyg tik mano tvarkomo skyriaus problemos teegzistuotų. Rūpinaisi kiekviena smulkmena. Ranka prirašydavai ištisus ilgus puslapius; nekartą esu iš Tavęs gavęs laiškų, kuriems vieno pašto ženkle nebeužtekdavo. Atsakydavai tuojau pat. Būdavo, rodos, nueini paštan su Tau adresuotu laišku, ir jau paštininkas neša Tavo atsakymą. Atsakydavai gi į kiekvieną klausimą, ir tie Tavo atsakymai būdavo aiškūs, apgalvoti, tiesūs. Nemanau, kad visam savo akademiniam gyvenime tiek išmokau rašyti laiškus kolegijose ir universitetuose, kiek tada iš Tavęs.

Stebino mane ir Tavo man, jaunesniam už Tave broliui, ski-

Pašnekesys stovykloje,
1956 m.

riamas dėmesys. Visuomet sugėbėdavai rasti laiko pasikalbėjime ir skautiškoms, ir asmeniškoms problemoms. Atsimenu, per vieną skautų vyčių sąskrydį vos begalėjai pastovėti ant kojų iš nuovargio, bet ir kelis kartus paprašytas atsisakei atidėti mūsų pasikalbėjimų tolimesniam laikui, ir tol neišėjai iš salės, kol atidžiai neišklausei viso ilgo pranešimo ir nedavei man savo patarimų ir nurodymų.

Ypatingai žavėjo mane Tavo TĖVYNĖS MEILĖ. Sielojaisi Lietuvos reikalais, svajojai apie gražią Lietuvos ateitį, savo kūrybingiausias valandas praleidai dirbdamas lietuviškam skau-

tiškam jaunimui. Niekad neužmiršiu, kai grįžtant iš skautų vyčių sąskrydžio Toronte lėktuve pakeliui į New Yorką man taip be galo rimtai ir įdomiai išdėstė Tavo tautinės filosofijos pagrindinius bruožus. Ir taip pat neužmiršiu tos ugnies, kuri švietė Tavo žvilgsnyje, kai New Yorko milžiniškam aerodrome spausdamas man kairę raginai nenustoti vilties ir tvirtai tikėti Lietuvos prisikėlimu.

Dabartinio gyvenimo triukšmas ir beveik absoliutiškas materijos garbinimas menkai tesiderina su skautiškųjų idealų ugdymu. Žmonės klausia: Kur dirbi? Kiek uždirbi? Kiek mokėjai

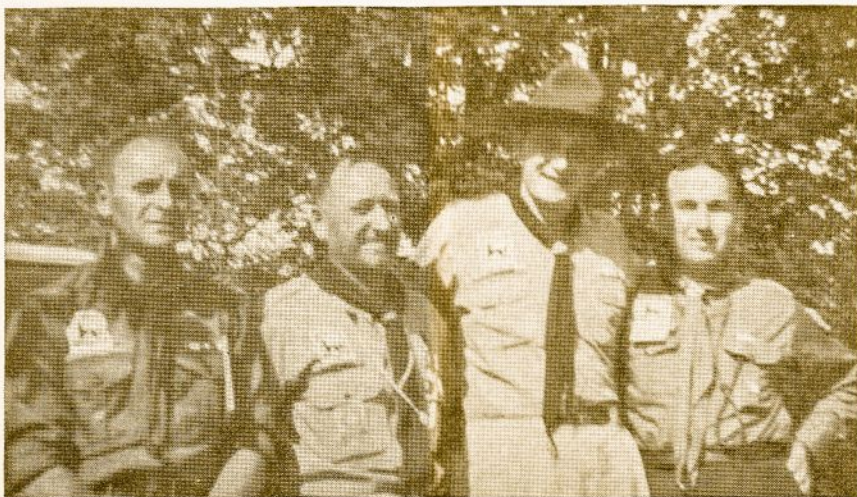
už automobilį? Kokios rūšies tavo kambarių baldai? Ar su šeima kasmet išvyksti atostogoms į Europą? Kiek mokslo laipsnių jau įsigijai, ir kiek dar nori įsigyti? Bet Tavo ramus žvilgsnis, Broli Aleksai, nekreipia dėmesio į tuos klausimus. Tik vieną vienintelį klausimą Tavo žvilgsnyje teįstengiu išskaityti: AR GERAI ATLIEKI VIŠAS SAVO PAREIGAS DIEVUI, TĖVYNEI ir ARTIMUI?

Sakydamas Tau sudiev šios žemės kelyje kaip mano buvusiam Vyriausiajam Skautininkui, dėkoju, kad šviete ir visuomet šviesi man kaip pareigingumo pavyzdys. Ir taip pat tikiu, kad mūsų atsisveikinimas — ne amžinas, ir kad Tu man padėsi tobuliau atlikti mano pareigą, kai ateis laikas vėl susitikti anam tolimam žvaigždėtam kelyje.

Iki to laiko, Brangus Broli Aleksai,

Vis budžiu!

Tavo Brolis Vaidiebutis

Su mielais skautavimo bičiuliais:
v. s. A. Matonis, v. s. J. Bulota, v. s.
St. Kairys, v. s. P. Molis.

V. s. A. Matonį prisiminus

Prisimenant a. a. v. s. A. Matonį, negaliu užmiršti to gražiojo laikotarpio, kada turėjau garbę būti Jo vadijos nariu, tai buvo malonus ir darbštus periodas.

Minėtame laikotarpyje a. a. v. s. A. Matonis pats dirbo ir savo darbštumu kitus užkrėsavo.

LSS Jo asmenyje turėjo neapsakomo takto ir gabumais apdovanotą vadovą.

Sunku pasakyti, ar tai buvo įgimta, ar tai buvo ypatybės, paveldėtos iš jo tėvelių, bet a. a. v. s. A. Matonis pasižymėjo nepaprastu taktu, neapsakoma tolerancija ir dideliu pasišventimu skautijos idėjai.

Turėjome ir mes problemų su a. a. v. s. A. Matoniu, bet problemos mūsų neskyrė, problemos mus jungė, nes Jis buvo visuomet pasiruošęs ir sunkiausias problemas išspręsti taikingu ir gražiu būdu, kas buvo visų naujai ir gerovei.

Pasitarimas su jūrų skautų vadovais IV Tautinėje Stovykloje, 1958 m.

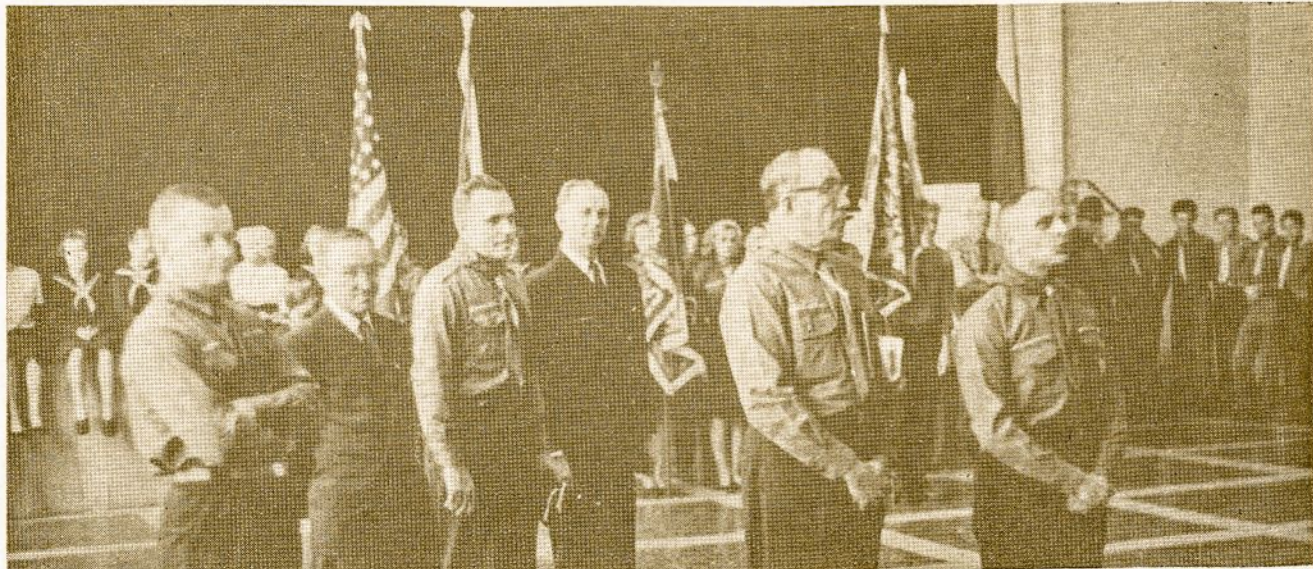
A. a. v. s. A. Matoniui rūpėjo visi jūrų skautijos klausimai ir sumanymai, ir jis visuomet turėjo atvirą širdį jūrų skautijos reikalams.

Lietuvių jūrų skautijoje esu aktyvus nuo 1927 metų. Daug LSS vadovų teko pažinti, kurie įdomavosi mūsų veikimu, mūsų problemomis, bet niekas neparodė tiek laiko ir pasiaukojimo, kaip a. a. v. s. A. Matonis.

Nors palyginimus negalima daryti, ypač su žmonėmis, kurie yra atsiskyrę nuo mūsų, bet leiskite šį kartą man padaryti palyginimą: Nepriklausomoje Lietuvoje didelį pasišventimą jūrų skautijai parodė pulk. v. s. J. Šarauskas, tremtyje a. a. v. s. A. Matonis.

LSS neteko garbingo vadovo, Lietuvių Jūrų Skautija nuoširdaus rėmėjo.

j. v. s. L. Knopfmileris.

1960 m. Chicagos skautų ir skaučių sueigoje; iš d-k: v. s. A. Matonis, v. s. V. Tallat-Kelpša, j. v. s. B. Juodelis, v. s. E. Vilkas, j. v. s. L. Knopfmileris, v. s. Vl. Vijeikis ir k.

KARINIO STIPRUMO DVASIA

(Lapkričio 23-osios proga.)

(Skautų Aidas, 1964 m.
11 nr. 225 psl.)

V. s. A. Matonis, Lietuvos karininko uniforma, 1934 m. Kauno Šančių tunto Šarūno dr-vės skautams vyčiams įteikęs sk. vyčių lazdas „sako sveikinimo žodį. Iš d-k: J. Garla (dabar Clevelande), M. Subatis (Bostone), L. Heiningas (Detroite).

Lietuviai visada didele pagarba mini didžiuosius savo tautos žygius, kuriais tikrai pasižymi lietuvių tautos gyvenimas.

Tokiems žygiams didi pagarba švytėjo senų senovėje; tokia buvo Nepriklausomos Lietuvos laikais, tokia tebėra ir dabar — tremtyje, lietuvių bendruomenėje, visame laisvajame pasaulyje.

Mes žuvome, kad jūs gyventumėte... — kiekvienam iš mūsų aidai karių palikto testamento žodžiai.

Tik per lietuvių tvirtą valią, sunkias kovas ir per ryžtingus žygius Lietuva senovėje buvo galinga ir lietuviai sugebėdavo tuo būdu apsiginti nuo gausių priešų.

Tik per savanorių - kūrėjų aukas ir visos tautos tvirtas pastangas Lietuva 1918 metais atgavo nepriklausomybę.

Ir laisvės laikais karinė organizacija buvo saugus laidas, kad niekas iš lauko nedrįs kėsintis į Lietuvos gyvenimą. Tik visuotinė Europos katastrofa palaužė Laisvos Lietuvos augimą.

O ir per partizanų kraują bei jų aukas Lietuvos okupantams sunkiai sekėsi šeiminkauti pavergtoje Lietuvoje.

Visais laikais reikėjo stiprios dvasios, kovingos nuotaikos, ryžto ir aukų. Ir lietuviai kariai nieko nesigailėjo!

Visiems jų žygiams simboliškai paminėti geriausiai tinka lapkričio 23-oji.

Lapkričio 23-oji — Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atsikūrimo diena, tai buvo 1918 m.

Visa patriotinė lietuvių bendruomenė mini tą dieną, o broliai skautai ir sesės skautės ypač domisi šia švente ir ją gražiai mini.

Kovotojų garbė išlieka per amžius!

V. s. A. Matonis

Šančių tunto tuntininko pavaduotojas 1934 m. Viduryje sėdi tuntininkas p. J. Eidukas, jo dešinėje t-ko pavaduotojas v. s. A. Matonis.

NAUJASIS VYRIAUSIAS SKAUTININKAS

(MŪSŲ VYTIS. 1959 m. 4 nr. 151-152 psl.)

Nuo š. m. birželio mėn. 21 d., vs S. Kairiui iš pareigų atsisakius, Skautų Brolijos Vyriausiuoju Skautininku tapo vs Aleksas Matonis.

Šiose pareigose asmenų pasikeitimas visada svarbus įvykis Brolijos gyvenime.

Naujasis VS nebe naujas žmogus Brolijos vadovybės darbe: pastaruoju dvejus metus jis buvo VS Pavauduotojas, o prieš tai kelerius metus tvarkė Atlanto rajoną.

VS A. Matonis kilimo vilnietis, Lietuvos sostinėje gimęs 1908 m. Lenkams Vilnių okupavus, pasitraukė į Nepriklausomą Lietuvą, ten mokėsi ir studijavo. Skautauti pradėjo 1923 m.

O to skautavimo kelias ilgas, sudėtingas ir pilnas gražios kūrybos!

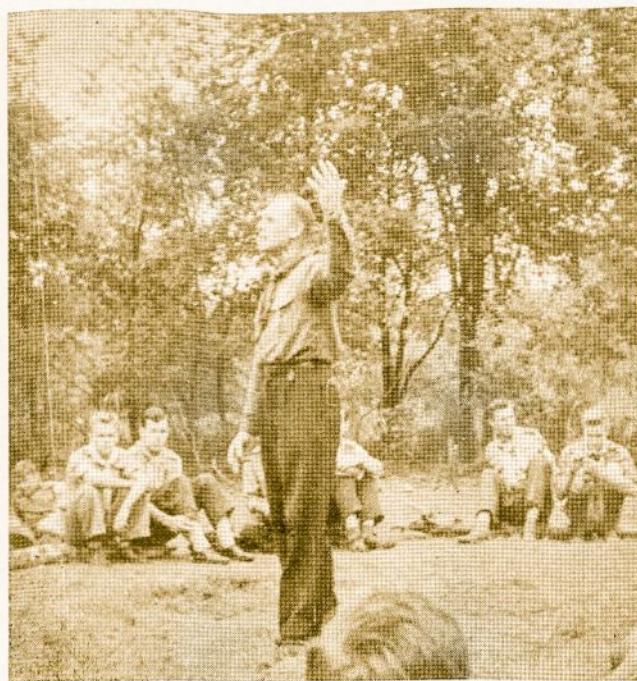
Lietuvos pajūrio mieste — Klaipėdoje skautas, paskiltininkis, skiltininkas, dr-vės vadijos narys ir draugininkas. Vėliau okupuotos sostinės papėdėje — Kaišiadoryse: draugininkas ir vietininko pavauduotojas. Laik. sostinėje — Kaune: Kauno tuntininko pavauduotojas, Šančių tuntininkas (1934-1937), Kauno rajono vado pavauduotojas (1937-1938 m.); nuo 1930 m. Vyriausiojo Skautų Štabo bendradarbis, o 1938-1940 m. to Štabo narys: Tėvynės gynimo skyriaus vedėjas. Tremties skautavime: čia instruktorius, čia Panerių (Scheinfelde) tuntininko pavauduotojas (1946 m.), pagaliau ir Bavarijos rajono vadeiva.

Įsikūręs JAV-ėse, Waterburyje, Conn., prisidėjo prie skautų veiklos. Nuo 1954 m. buvo vietininku. Po to prisiėmė Atlanto rajono vadeivos pareigas, po kurių buvo įtrauktas į Brolijos centro darbus.

Savo laiku išėjęs visus patyrimo laipsnius, išgilinęs į daugybę specialybių, daug išsklavęs ir stovykla-

1963 m. Jubiliejinėje Stovykloje. Iš k-d: s. Rekus, s. kun. L. Klimas, v. s. P. Molis, X, v. s. A. Matonis, v. s. kun. J. Vaišnys, SJ, v. s. A. Saulaitis, s. prof. Ig. Končius, s. S. Subatienė.

Instruktorius
stovykloje.

ves, lankęs ar instruktavęs įvairius kursus, vadovybės paeiliui pakeltas į visus vyresniškumo laipsnius, VS A. Matonis yra išgyvenęs sudėtingą praktiško skautavimo mokyklą ir, savo nepaprasto pareigingumo veikiamas, yra visose eitose pareigose pasirodęs puikus vadovas. Nesitenkina ir tik praktišku darbu ar vadovavimu, plačiai ir įvairiais būdais studijuoja skautybę. Nėra skautybės klausimais jam prieinamo šaltinio, kuriuo jis nepasinaudotų dar nuodugniau pažinti skautybę.

MV bendradarbis naująjį VS, ką tik perėmusį atsakingąsias pareigas,

apibėrė visa virtine aktualių klausimų. Štai keletas iš jų su atpasakotais VS pasisakymais.

Planai?

... toliau tęsti pradėtosios kadencijos darbą, dėl kurio gairių buvome smulkiau su broliu Kairiu susitarę.

Artimiausieji naujų pareigų darbai?

1. galimai greičiau aptvarkyti Brolijos Vadiją, kad ji būtų aktinga ir darbinga;

2. galimai daugiau ateiti į pagalbą vienetų vadovams su naujingais siūlymais, pavyzdine medžiaga ir kitais nurodymais.

Kokių naujasis VS turi pageidavimų? Jų išryškėja visa eilė:

Aukštesniesiems vadovams (Br. vadijos nariams, raj. vadeivoms):

— Aktingai reikštis Brolijos Vadijos darbuose ir galimai daugiau paruošti ir suteikti reikalingos medžiagos vienetams; susirūpinti jų žinioje esančių vienetų instruktavimu ir pagalbos teikimu. Kad neužsiimtų vien tik popieriniu darbu, bet ir lankytų vienetus ir teirautųsi apie jų veiklą.

Tuntininkams, vietininkams ir vienetų vadovams:

— Kad, išnagrinėję, Brolijos vadijos pateikiamą medžiagą ir prie vietinių sąlygų ją prisitaikę, savo vienetus vestų lietuviškuskautišku keliu, nepamirštant, kad svarbiausiąjį dėmesį vienete reikia kreipti į atskirų skautų lavinimąsi ir saviuoklą.

Skautininkams:

— Kad kuo didesnis skaičius grįžtų bent aktyviųjų talkininkų eilėn (o esamieji pasilikę akty-

Rajono vadų suvažiavimas Waterbury, Conn. I eil. iš k-d: ps. R. Pakalnis, v. s. A. Saulaitis, v. s. E. Putvytė, v. s. St. Kairys, v. s. A. Matonis, s. R. Šilbajoris ir k.

vių talkininkų eilėse); dėkingas tiems, kurie, nežiūrėdami sąlygų, dirba su vienetais, deja, jų skaičius nedidelis; kad kiti grįžtų prie savo patinkamų vienetų. Vienetai gyvuoja, kai jiems vadovauja skautininkai (vyresnio amžiaus ir didesnio patyrimo). Tarka bet kokiam vienetui didelis dalykas.

Skautams:

— Kad laikytųsi savo vienetų; uoliai lankytų sueigas ir sueigose visus užsiėmimus, darbus ir kitką vykdytų lietuviška dvasia; gerbtų

savo vadovus ir būtų jiems dėkingi už tai, kad šie savanoriškai aukoja savo laiką, darbą ir jėgas.

Tėvams ir rėmėjams:

— Kad leistų savo jaunimui pasilikti lietuviškuose skautų vienetuose; skatintų savo vaikus aktingai dalyvauti sueigose, darbuose ir t. t. Metų bėgyje bent retkarčiais pasektų kas vienetuose daroma, savo pastabomis pasidalintų su vienetų vadovais; sudarytų sąlygas vaikams dalyvauti mūsų stovyklose ir padėtų jiems prenumuoti ir įsigyti skautišką spaudą.

Naujasis VS uoliai, pastoviai ir planingai atlieka savąją tarnybą Brolijai.

Būdamas griežtas sau ir daug reikalaujantis iš savęs, nelengvai priima pasitaikantį kai kurių kitų vadovų apsileidimą, paviršutiniškumą ar tik "skautų veikėjo" pasirodymą. Jam reikia konkrečių darbų, tikslų apyskaitų, aiškių planų vykdomam veikimui ir apgalvotų užsimojimų ateičiai.

Savo kadenciją 1960 m. užbaigęs VS gauna dovaną; ps. A. Butkevičius, ps. A. Gesnerienė ir v. s. A. Matonis.

V. s. plk. J. Šarauską minint

(*Skautų Aidas*. 1966 m.

6 nr. 124-126 psl.)

Skautauti pradėjau iš mažens. Rūpestingų vadovų dėka skautybę iš širdies pamėgau. Vėliau ir pats tapau vadovu. Buvau jau paskautininkiu, kai pradėjau ruošti kariuomenėn — Karo mokyklon. Greičiausiai tai ir būtų buvusi mano skautiškos veiklos pabaiga, jei ne lemtingas susitikimas su v. s. plk. Juozu Šarausku, po ko išlikau aktyviu skautu.

Pirmą kartą su juo susitikau 1930 m. radijo pusvalandžio, kurio vadovu jis buvo, repeticijoje. Patyręs, kad esu skautavęs, susidomėjo ir kurį laiką, atrodo, mane sekė iš šalies. Pagaliau vieną dieną pasakė:

— Imu tave pas save į Vyriausią Skautų štabą ir laikysiu savo bendradarbių sąrašė.

Taip tapau jo bendradarbiu, bet didesnių darbų vis kaip ir neatsirasdavo. Susitikdavom, pasikalbėdavom, šį tą jo pavesta atlikdavom, ir tiek.

Pirmas "didelis" darbas atsirado visai netikėtai, kai 1933 m. birželio pabaigoje mane staiga iškviatė karo mokyklos viršininko kabinetan.

Atrodė, būsiu įkritis "bėdon", todėl ėjau susirūpinęs.

Kabinete, šalia viršininko, rādau plk. J. Šarauską.

— Tamsta komandiruojuamas 3 savaitēm plk. J. Š. žinion. Išvyksi jo nurodymu, — pranešė viršininkas.

Žinia buvo džiaugsminga. Nujaučiau, kad tai gali būti kas nors ryšium su Palangos sąskrydžiu, kur netrukus turėjo apsilankyti lordas B.-P. su dideliu būriu anglų sk. vadovų-ių.

— Ką gi ten veiksiu? — teiravaus vėliau pulkininko.

— Esi mano bendradarbis, ar ne taip? — šypsodamasis atsakė. — Darbą gausi vietoje.

Pulkininkas pasiūkęs sako:

— Štai ir tavo uždavinys.

Rankoje laikė popieriaus lapą, kuriame buvo nupiešta labai graži, stilizuota saulutė.

— Tai sesės Giedrės darbas. Ar ne puikus? — paklausė. — Netrukus ši saulutė turės virsti stalų, prie kurio turės susirinkti vienu metu visi mūsų stovyklos svečiai užkandžio.

Reikėjo vykdyti. Pasiraitojau rankoves ir nuėjau ieškoti kuoliukų. Dirbau kelias dienas nuo aušros iki sutemų; brolių ir sesių talkos gavau iš plk. kiek tik ir kada reikėjo. Sunkiausia, aišku, buvo išlaikyti mano "darbininkus" prie darbo — visi norėjo kuo skubiausiai grįžti prie savo darbų. Plk. asmeniškai ateidavo kas kelias valandas įsitikinti, ar tikrai dar dirbame.

1933 m. Palangoje: iš k-d: v. s. Dr. J. Alekna, lordas R. Baden-Powellis, lady O. Baden-Powell, X, v. s. plk. J. Šarauskas, v. s. S. Čiurlionienė, v. s. plk. A. Valušis, plk. Bobelis, Dr. J. Šliupas ir k.

Matavome, kasėme, rovėme kelmus, o paskui dėliojome kiekvieno saulutės milžiniško spindulio, kurių iš viso buvo 12, sudėtingą lelį ir rūtų piešinį iš akmenukų, samanų, balto smėlio, kankorėžių ir kitos vietinės medžiagos.

Stovyklos taip ir nemačiau, bet keliolika valandų prieš užkandžių laiką atvykę plk. su sese Giedre perėmė savo žinion užbaigtą stalą, prie kurio lengvai galima buvo susodinti iš karto virš 800 žmonių. Tai buvo didžiausias stalas mūsų Brolijos istorijoje!

Gera prisimenu, kaip plk. pasakė:

— Šis stalas neleido man užmigti kelis mėnesius. Tikiu, dabar suprantai, kodėl taip juo rūpinausi? Uždavinių atlikai, ir aš to niekad neužmiršiu.

Plk. tikrai manęs jau niekad nepamiršo. Nuo dabar darbai sekė darbus. Organizuoti Šančių tuntą, talkinti s. prof. Kolupailai baidarių kelionėje Paneriai - Kaunas, organizuoti Kauno rajono vadiją, būti II-os Tautinės Stovyklos Tarnybos v-ku ir pagaliau eiti Vyr. Vadijos Tėvynės Gynimo skyr. vedėjo pareigas iki Brolijos gyvavimo pačių pasku-

Kai kurie II Tautinės Stovyklos 1938 m. vadovai; iš k-d: v. s. A. Matonis, v. s. K. Laucius, v. s. plk. J. Šarauskas, v. s. plk. V. Šenbergas, s. J. Dainauskas ir ps. J. Mulokas

tiniųjų dienų — buvo ne vien sudėtingi darbai, bet ir didelio, didelio malonumo niekad nepamiršamas laikotarpis. Jo metu veik kasdien plk. susitikdavau ir nuolat galėjau sekti jo pavyzdį, vis iš naujo užsidegti jo nepalaužiama energija, darbo entuziazmu ir stipriu tikėjimu lietuviškos skautijos ateitimi.

Bedirbdamas nejučiom vis daugiau prie jo prisirišau. Netrukus

pajutau, jog jis man tapo ne tik tikru vadovu, bet ir broliu ir net antruoju tėvu.

Paskutinį kartą plk. mačiau, berods, 1940 m. vasaros gale Kauno Laisvės alėjoje, kai, raudonajai audrai užėjus, Brolija jau buvo likviduota.

Atsisėdome trumpo poilsio.

Dvasioje nepalūžęs, bet skausmo prislėgtu balsu jis dar prašė:

— Jei gali, būk dabar bent skiltininku. Nurodymus gausi iš manęs, ar kaip vėliau pranešiu. Tikėk Brolijos prisikėlimu — — —

O atsisveikinant, išitraukęs rūpestingai sulenktą laisvės kovotojų lapelį, dar pridėjo:

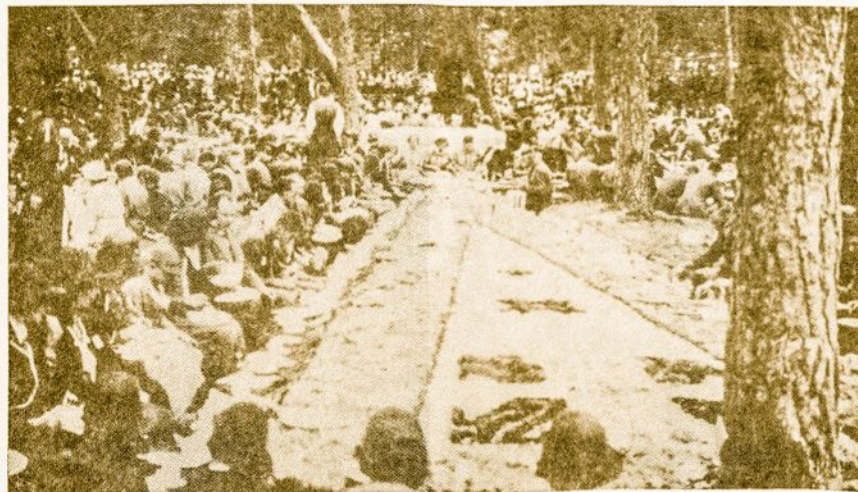
— Kai turėsi laiko, paskaityk ir duok kitiems.

*

Brolija, nors ir tremtyje, prisikėlė. Deja, plk. J. Šarauskas to jau nematė.

Štai kodėl dar ir šiandieną jo netekimą taip skaudžiai prisimeinu ir pergyvenu — — — Budžiu!

V. s. A. Matonis

1933 m. Palangos saskrydžio svečiai prie didžiulio stalo, kuris pastatytas ir išpuoštas v. s. A. Matoniui vadovaujant.

SUSTOKIME IR SUSIMĄSTYKIME...

v. s. Al Matonis, LSB VSP

(Skautų Aidas. 1959 m. 2 nr. 1-3 psl.)

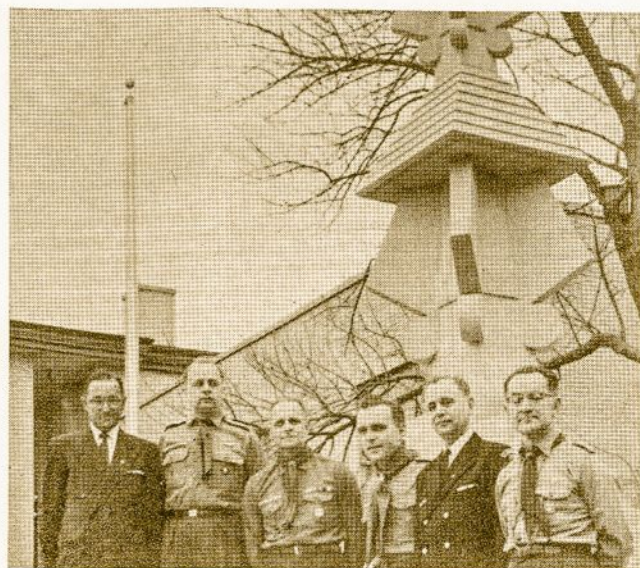
Štai ir Vasaris. Žymesnių įvykių prisiminimo grandinėje ši mėnesį turim paminėti svarbiausią mūsų šventę — Lietuvos Nepriklausomybės Paskelbimo dieną 1918. II. 16 bei mūsų tautos tėvo, visą savo amžių pašventusio tėvynės reikalams, dr. Jono Basanavičiaus gyvenimą ir mirtį. (Keistu sutapimu jis mirė Vilniuje 1927. II. 16.)

Ruošiantis didžiajam minėjimui, atrodo, bus gera proga kiek stabtelėti, susimąstyti ir pasitikrinti, kaip mes vykdomė savo šūkio "Dievui, Tėvynei ir Artimui" tėvynei skirtą dalį.

Dažnai gražiai pasikalbam ir pagalvojame apie mūsų ir mūsų tėvų tėvynę Lietuvą. Neretai padarome ir vieną kitą jai skirtą "gerąjį darbėlį". Tačiau rečiau pagalvojame apie tai, kas toji Tėvynė yra, kodėl turime ją mylėti, jai dirbti ir kartais dėl jos aukotis. Pasekime žemiau duodamas mintis.

Jaučiame, kad kiekvienam yra brangi savoji šeima, visi jos nariai, kaip didžiųjų įvykių progomis stengiamės susirinkti drauge, pasidžiaugti, viens kitam padėti.

Chicagoje 1960 m. prie Jaunimo centro: j. v. s. L. Knopfmilleris, v. s. A. Matonis, v. s. E. Vilkas, j. v. s. B. Juodelis, v. s. kun. J. Vaišnys, SJ.

Prisimename taip pat, kaip miela yra savoji tėviškė, tikriausia, kur tėvų gyventa, kur kartais ir mūsų jaunystė praleista, kur paliko tiek daug brangių daiktų, vaizdų ir prisiminimų...

Kas man ir Jums yra savoji šeima, tas lygiai mums visiems kartu yra mūsų tauta, nes ji didžioji mūsų šeima.

Lygiai taip pat ir tėvynė — Lietuva, nes tai didžioji mūsų visų tėviškė.

Trumpai sakoma, kad tėvynė yra šalis, kurioje nuo amžių gyvena mūsų protėviai, tėvų tėvai, mūsų tėvai ir net kai kurie iš mūsų...

Tėvynė yra Viešpaties dovana.

Ją mylėti yra pareiga, privalo-

ma ne tik joje gimusiems ir gyvenusiems, ne tik ją mačiusiems ir gerai dar prisimenantiems, bet ir visiems kitiems lietuvių kilmės vaikams, kurie jos niekad nėra matę arba ir visai maži būdami iš jos išvyko ir jau beveik neprisimena. Ir jie turi ją mylėti, gerbti ir elgtis, kaip su tikra savo motina.

Iš padavimų ne kartą girdėjome, kad mylėti jauną, gražią, nieko iš vaikų nereikalaujančią, bet viską savo vaikams atiduodančią motiną nėra sunku.

Bet degti tikra meile paliegučiai, be laiko susenusiai, kartais dėl ligos tvirtai nepaeinančiai ir nieko jau, nors ir laikinai, savo vaikams negalinčiai duoti motinėlei yra didelė dorybė.

Taip yra ir su mūsų motina Tėvyne. Kitados ji buvusi didi ir galinga. Žirgų kanopos skrodė ją nuo Baltijos iki Juodųjų marių, imperatoriai ir karaliai ieškojo mūsų kunigaikščių užuovėjos. Tokia ji mums visiems patinka.

Dabar ji pavergta, kiek sulinkusi ir ligos nukamuota bei supančiota. Laikinai ji pati mažai ką gali mums duoti.

Tokią tėvynę gerbti ir mylėti,

Pasitarimas, kaip visada, vis rimtai.

apie ją visur ir visiems tik gražiai kalbėti ir priminti, jau yra didelė dorybė ir gražiai atliekama pareiga. Tam reikia jau kiek ir pasišventimo ir pasiaukojimo.

Mylėkim tad ją šventai kaip tikrą savo, neįkainuojamą ir nepakeičiamą Motiną.

Vėl sakoma, esą, Tėvynę sudaro žemė, jos gamta, žmonės, jų papročiai, kalba ir tėvynės dvasia.

Laikinais nustojome jos lygumų ir kalvelių, nematome jos pavasario, negirdime lakštingalos, nematome vieno kito artimo žmogaus. Bet mums liko gražieji papročiai ir taurios tradicijos, nuostabioji gimtoji kalba ir kaitri tėvynės meilės dvasia.

Naudokime visa tai visur ir kas dieną. Kartu dar atsiminkime, kad visi aplink mus esą tėvynainiai yra tikrieji mūsų broliai ir seserys.

Senovės graikas, išsižadėjęs ar pamiršęs savo tėvynę, negalėdavo garbinti savo dievų ir prarasdavo kitas teises. Tėvynę ginti jam buvo švenčiausia pareiga.

Mūsų istorija byloja, kad lietuviai nuo amžių mylėjo ir gynė savo tėvynę. Kiek tam turime gra-

žių pavyzdžių ir padavimų! Kovotojais buvo visi.

Mūsų tėvynė vėl smarkiai naikinama. Jai reikia daugiau tikrų kovotojų dėl jos reikalų iš laisvėje gyvenančių lietuvių tarpo.

Laisvės "aplinka" tačiau, atrodo, tam nėra visai palanki: ne visi laisvi lietuviai eina tvirtu, lietuvišku keliu; kiti — nors lietuviškai dar kalba, bet Lietuvos reikalai jiems jau nebe tiek rūpi; dar kitiems — jau ir susikalbėti lietuviškai darosi sunku... Tai liūdnas reiškinys.

Atėjo laikas Tau, Sese-Broliai, susimąstyti ir, atnaujinus savo duotą pasižadėjimą, tarnauti tėvynei, drąsiai stoti į tikrų kovotojų priekines eiles. Ginklų ir kovos būdų tam yra daug. Kiekvienas pasirinkime jų pagal savo išgales.

Apsišarvuokime nuo galvos iki kojų kantrumu ir atkaklumu, žiniomis apie tėvynę ir jos padėtį, karštu jaunatvišku pasiryžimu ir stipria lietuviška dvasia.

Didžiukimės visur esą lietuviai, tos senos, garbingos ir kultūringos tautos vaikais.

Naujasis ir buvusis vyriausieji skautininkai 1960 m.: v. s. E. Vilkas ir v. s. Matonis.

Kovokime su pasireiškančiu neryžtingumu lietuviybės išlaikymo darbe; siekime visur vienybės; nevenkime atsakomybės ir pareigos; tėvynės reikalus statykime aukščiau savo reikalų.

Kiek daug galime padaryti, pasiskirai ir vienetais, kiekvienos darbo sueigos metu ir tarp jų!

Be to, nors ir mažesni, bet dažnesni "gerieji darbeliai" tėvynės reikalui; tuo tikslu atidėtas atliekamas centas; grynas lietuviškas žodis šeimos ir savo vienetų narių tarpe ir pagaliau nuoširdi malda: "Apsaugok, Aukščiausias, tą mylimą šalį..." — tikrai mums padės gražiai atlikti mūsų pareigas ir meilės tėvynei uždavinius, už kuriuos tėvynė neliks ir mums skolinga.

Sustokim tad, susimąstykime ir pasiryžkime!

Budėkime!

Kaimynai ir bendradarbiai:
v. s. A. Saulaitis,
s. A. Saulaitis, SJ,
ir v. s. A. Matonis.

Paskutinioji kelionė

Mirė 1967 liepos 22 d. Waterbury, Conn.

Ten pat lietuvių kapinėse palaidotas liepos 25 d.

Iš šv. Juozapo bažnyčios karstas pro skautų-čių garbės sargybą, nešamas skautininkų ir ramovėnų, lydimas į kapines.

Kapinėse uždengtas trispalve. Šeima, kunigai, skautai-ės ir minia padovų.

Šeimai įduodamas Geležinio Vilko ordinas, kuriuo Velionis buvo apdovanotas.

Labai daug esu gavęs iš Jo skautiškam gyvenimui, todėl Jis mano akyse ir mintyse liks šviečianti asmenybė, kaip idealus skautas.

Kun. Jonas Pakalniškis,
Brolijos Dvasios Vadovas.

Negaliu rasti tinkamų žodžių Jums, brangi Sese, užuojautai pareikšti. Jis buvo toks mielas, toks taurus...

v. s. Ona Zailskienė

PRIE PAMINKLO

Saulei šviečiant, lietui lyjant,
sniego pūgoms siaučiant ir pavasario
pumpurams sprogstant, teliudija
šis mažas paminklas, kad po juo il-
sisi didžios dvasios žmogus —

garbingas lietuvis,
kovotojas už savo žemės laisvę,
Lietuvos Skautų Brolijos didelio
vardo
skautininkas

ALEKSAS MATONIS.

Teliudija, kad po šiuo akmeniu
palaidota granito kietumo vaikia ir
tulpės žiedo švelnumo širdis.

Kai šeima, artimieji ir draugai
1968 m. rugpiūčio 4 d. stovės prie jo
kapo, tyliai savo širdimi būsiu su
Jumis visais, pagerbdamas velionį
už jo tarnybą Dievui, Tėvynei ir
Artimui.

Jūsų

Skautininkas

Dr. Henrikas Lukoševičius

Šeimos pastatytas antkapis — paminklas pašventintas 1968 rugpiūčio
4 d. Šeima prie paminklo. Žemai: šventinimo iškilmės. Antkapyje iškaltas
ir LSS Sukaktuvinių metų ženklelis.

Kaune, Šančiuose, tuntininko pavaduotojas (I eil. pritūpęs)

...Štai

NO dr-vė, ... skautai vyciai.

... Matome v. s. A. Matonį, kuris iškilmingos sueigos metu įteikia skautų vyčių lazdas jauniems šarūniečiams. Koks svarus žodis buvo tuomet dar jauno vadovo. Tarnauk! — tvirtai nuskambėjo iš jo lūpų. Tarnauk! — buvo stipriai išiliejęs į jo asmenybę. V. s. A. Matonis buvo skautiškų idėjų kilnus pavyzdys.

Šarūniečiai giliai liūdi, netekę vyresnio brolio ir vadovo.

(s. M. Subatis)

* * *

V. s. A. Matonį pagerbė:

V. s. Aleksui Matoniui mirus, labai daug jo draugų, bendradarbių, bičiulių, vadovų-ių, skautų ir skaučių sukruto jį paminėti, pagerbti bei jo atminimą palaikyti ilgesniam laikui.

Redakcijai pasisekė surašyti tik dalį visų tų, kurie nuoširdžiai pasireiškė.

Labai ilgas sąrašas užuojautos reiškesių:

LSS Taryba ir Pirmija; v. s. M. Jonikienė, v. s. Vl. Vijeikis, v. s. E. Vilkas, v. s. Petras Jurgėla, Skaučių Seserijos Vadijos narės, Anglijos Rajonas, s. J. Maslauskas, s. Pr. Pakalniškis, Atlanto Rajono skautės ir vadija, s. L. Milukienė, v. s. K. Jonaitis su šeima, Bostono Skautininkų Ramovė, ps. J. Stašaitis, v. s. Br. Kviklys, Šatrijos ir Tėviškės vietininkijos Hartforde, Baltijos ir Žalgirio tuntai Bostone, s. V. Kleininė, s. A. ir I. Jonaičiai, j. v. s. L. Knopfmilleris, s. Dr. V. Mantautas, j. s. M. Manomaitis, s. E. Reikenis, v. s. A. ir B. Klieris, ps. J. Starėnas, s. J.

Raškys, s. kun. J. Pakalniškis, s. V. Nenortas, ps. J. Monkus, v. s. O. ir P. Zailskai, v. s. K. Marijošienė, s. M. ir S. Subačiai, s. Č. ir L. Kiliuliai, p. K. Šimėnas, s. A. Saulaitis, S. J., s. D. ir A. Dundzilai, v. s. K. Kodatienė, s. prof. Ig. Končius, v. s. I. Ruseckienė, ps. R. Pakalnis; Palangos skaučių viet-ją Elizabethe, s. R. Lora, v. s. P. ir R. Moliai, v. s. K. ir V. Palčiauskai, s. A. Bobelis, v. s. V. Kizlaitis, s. V. Bacevičius, s. V. Kamantas, v. s. V. ir A. Šenbergai, v. s. V. Barmienė, v. s. M. Barniškaitė, s. M. Švarcienė, s. P. Balčiūnas, Kanados Rajonas, p. V. Apanius, p. S. Knistautienė, p. N. Mockuvienė, p. E. Varekojis, p. R. Nasvytienė, p. V. Nagevičienė, p. A. Juodikis, p. Mulioliai, p. Pr. Petraitis, p. A. Kijauskas, p. M. Slabokienė, p. N. Juškėnienė, p. D. Mašiotas, p. P. Bliumentalienė, s. v. I. Jankauskas, s. v. A. Uogintas, s. v. K. Dumčius, s. 5. Jasiulevičienė, s. v. Br. Maurutis, p. K. Seliokas, p. K. Urbšaitis, p. A. Malakauskas, p. S. Augaitis, ps. A. Paliulienė, ps. M. Žukienė, p. J. Valkauskas ir k.

Daugelis dar ir atskiromis progomis prisidėjo, kad atminimas būtų konkrečiai įprasminamas.

Paminklo šventinimo proga Velionio vardu SKAUTŲ AIDUI paremti prisidėjo: p.p. J. ir A. Gyliai, p.p. O. ir A. Keniausiai, p.p. O. Stulpiniai, p.p. S. ir J. Bajorinai, p.p. Č. Bogužai, p.p. V. Bražėnai, p.p. A. ir K. Čampės, p.p. J. ir St. Išlinskai, p. V. Kuzmickas, p.p. V. ir S. Levanai, p. A. Madeikienė, p. M. Nagurskis, ps. R. Pakalnis, p. J. Stapulionis, s. D. Venclauskaitė, p. L. Kuzmickas, p. Kudirkienė ir k.

Leidinį išleisti rūpinosi Worcesterio, Mass., skautai ir skautės. Prisidėjo Nevėžio tuntas, Neringos tuntas, Akad. Sk. Sąjūdžio skyrius, p. Vidūnas, v. s. P. Molis, p. K. Česna, p. V. Baziliauskas, p. A. Baziliauskas, p. P. Babickas, s. v. V. Gedminas, ps. A. Glodas, s. v. D. Glodas, ps. R. Jakubauskas, s. V. Mantautas, ps. V. Matulevičiūtė, p. J. Matulevičius, p. E. Meilus, p. E. Markevičius, p. R. Marcinkevičius, s. v. K. Matonis, p. J. Matusaitis, p. J. Gedvila, p. J. Palubeckas, p. A. Pridotkas, p. J. Pipiras, p. A. Pranckevičius, p. J. Svikla, p. J. Steinys, p. R. Zinas, p. V. Židžiūnas, p. V. Pajėda, p. P. Stanelis ir kiti.

Tomis progomis sudėti pinigai, aukotojų pageidavimu, paskirstyti ir įteikti taip:

a) Lietuvių Fondui v. s. A. Matonio vardui įrašyti —	\$128.00
b) Prie paminklo statymo prisidėti —	\$133.00
c) Skautų Aidui paremti —	\$491.00

Visiems priklauso labai didelė padėka!

